پاش هەڵبژاردنەکانی عێراق

نووسینی : بارت گریفیون
وەرگێرانی: ئاسۆ شابان
٤ / ٢ / ٢٠٠٥
a_shaban1@hotmail.com

تێبینی :
ئەم نووسراوە لە لایەن بەڕێز (بارت گریفیون) لە ئینتەرناسیۆنالی سۆسیالیستی هۆڵەنداوە نووسراوەو لە ژمارە (١٦٨) ی مانگی (٢) ی (٢٠٠٥) ی سۆسیالیزمدا بڵاوکراوەتەوە ، لە لایەن هەمان ڕێکخراوەوە هەڵوێستی خۆیان پێش هەڵبژاردن دەربریوەو لە ڕۆژی (٢٠٠٥/١/٢١) لە مەڵپەری دەنگەکاندا لە ژێر ناونیشانی (هەڵبژاردن لە ژێر سایەی داگیرکەراندا نمایشێکی درۆ ئامێزە) لە نووسینی بەڕێز (پیتەر ستۆرم) بڵاوکراوەتەوە .

بۆش ، بەشێوەی جوان بێژێکی بێ مانا باسی لە هەڵبژاردنەکانی عێراق کردوو ئەم هەڵبژاردنەی بەشێوەك خەملاند کە ئێمە دەبێت بڕوامان پێی هەبێتو دەرئەنجامێکی دوابڕیارە.
تا ئێستا زیندانی کردنی (سەدام حسین) وەك خۆی ماوەتەوەو لە ژێر پاراستنێکی مسۆگەری ئەمەریکیەکاندایە ، لە مانگی (٦) ی (٢٠٠٤) دا ، هەموو هەوڵێك لە لایەن عێراقیەکانەوە بۆ دادگایی کردنی بێ هوودە دەرچوو ، چوونکە هەموو هێزو دەسەڵاتو توانایەك تا ئێستاش هەر لە دەست ئەمەریکیەکاندایە .
جگە لەو هێرشە خوێناویانەی داگیرکەران کردیانە سەر نەجەفو فەلوجە ، هێشتا دژایەتی کردنی بۆش هەر بەردەوامە ، ڕۆژ لە دوای ڕۆژ بەش بە بەشی ئەم دژایەتیە خۆدەگرێتو گەشە دەکات ، کەواتە بۆچی دەبێت ئەم دژایەتیە پاش (٣٠) ی یەنیوەریش بەردەوام بێت ؟! .
ئەو گۆڕانکاریەی کە بۆش دەیەوێت بۆمان شیکاتەوە ئەوەیە ، کە لەلایەن هەندێ عێراقی بووکە سەماکەرەی وەك (علاوی) یەوە کە خۆی لە پێناو سەپاندنی سیاسەتی ئەمەریکادا هەڵبیژاردوە ، سەرکەوتنێکمان پیشان بدات ، بەڵام ئەمە تەنها نمایشێکی درۆ ئامێزە .
ئەو هەڵبژاردنەی کە ڕوویدا ، لە نێو ئاژاوەو نائارامیەکدا کە ئەو وولاتەی گرتبۆوە ، بەشدارنەبونی زۆرێك لە خەڵکی عێراق لەو هەڵبژاردنەدا ، ئەنجامەکەی تەنها دروست بوونی بەرەیەکی گواستنەوە دەبێت و دەبێتە گەردنێك بۆ ڕاگرتنی گەردن بەندی ئەمەریکا .
لە سەروو هەموو ئەو نائارامیەی کە لە عێراقدا هەیە ، چەندەها پاڵێوراو کە خۆیان ناونووس کردوە کە لە ژماردن نایەن و بە شێوەیەکی ناڕۆشن و بەبێ ئەوەی لەلایەن خەڵکیەوە بۆ ئەو

پاڵاوتنە هەڵبژێردرابێتنو متمانەیان لە لایەن خەڵکیەوە هە بێت ، خۆیان ئامادە کردوە .
لەم هەڵبژاردنەدا نەك چەندەها عێراقی بایكۆتی هەڵبژاردنیان کردوە ، بەڵکو چەند ئەوەندش زیاتر نەیان توانیوە بەشدار بن .
ڕۆژنامە نووس (ڕۆبەرت فیسك) * دەڵێت : (کەوا نیوەی ئەو (٢٦) ملیون عێراقیەی کە هەن لە نێوان سنووری چوار پارێزگادا دەژین ، کە ئەمەریکا بە شوێنە نائارامەکان دەست نیشانی کردووەو دەڵێت هەڵبژاردن تیایدا بە گرانی دەتوانرێت جێ بە جێ بکرێت) .
(Rumsfeld) لە بەرامبەر ئەم کێشەیەدا ووتی : (تۆزێ دیموکراتیەت باشترە لەوەی کە نەبێت) .

قووڵترین کارەسات

لە پشت ئەو پەردە دووکەلاوییەی هەڵبژاردنەوە کارەساتێکی قووڵ خۆی حەشار داوە ، دوو ساڵ پاش داگیرکردن ، هیچ شتێك بۆ عێراقیەکان باش نەبووە ، بەڵکو زیاتر خراپتروو ئالۆزتری کردوە ، چەندە لە عێراقیەکان گیانیان لە دەست داوە کە لە سەرژمێری گشتیدا ناو نووس نەکراون ، لەم نێوەندەدا ئەوەی ڕۆشنە زیاد لە (١٠٠) هەزار عێراقی لە نێو چوون ، نزیکەی (٧٠%) دانیشتوانی عێراق بێکار بوون ، خەڵکی ڕۆژانە بەشەڕ دێن لە پێناو دابینکردنی بڕێك لە ئاو یان کارەبا بۆ بەردەوام بوون بە ژیانیان ، لە کاتێکدا کە هیچ ئاسایشو ئارامیەك لە سەر شەقامەکان نابینرێت ، جگە لەو کارەساتە مرۆیانەی کە لە زیندانەکانی (ئەبو غرێب) دا ڕوودەداتو چەندەها خەڵکی ئاسایی بێ چەك وەك ئەو کارەساتەی لە مزگەوتێکی فەلوجەدا ڕوویدا ڕۆژانە گولە باران دەکرێن ، ئەم کارەساتانە بە شێوەیەکی کەمێ فەنتازیاوە دەکرێتو (بۆش و بلێریش) زوو زوو دەدەنە گوێی خەڵکی عێراقو پێیان دەڵێن (ئێمە ئێوەمان لە دیکتاتۆرێك ڕزگار کرد) .
(Hani lazim) یەکێ لە کۆماریە عێراقیەکانە و دژی داگیرکردنە دەڵیت : (هەموو شتێك وەك خۆی ماوەتەوە ، هەمان شێوە لە هێرشە بۆمبیەکانو هەمان شێوەش لە بەرەنگار بوونەوە) .
بەرەنگار بوونەوە ڕوو لە زیاد بوونە ، (سیستانی) و شیعەکانیش لە ئەنجامدا بێ هیواو ئامانج دەمێننەوە و تووشی ڕاچەنن دەبن ، لە کاتێکدا ئەوان هەوڵیاندا لە ڕێگەی هەڵبژاردنەوە گۆڕانکاریەك بەدەست بێنن ، ئەمەش دەبێتە هۆی ئەوەی خەڵکی پەنابەرێتەوە بەر بەکارهێنانی چەكو هەموو وولات دژی ئەمەریکا یەك خەن ، ئەم تێگەیشتنە هەروا لە خۆوە لە هەواوە نەهاتووە ، بەڵکو ڕوداوەکان زۆر لەوە دەچێت کە ئەمە ڕوو بدات .
ئەگەری زیاتری ئەم سیناریۆیە گەر زیاتر پیشان بدەین ، چەندە زیاتر (بۆش) لە نێو زەلکاوی سیناریۆکەیدا لە عێراق ڕۆدەچیت ، سەرجەمی هەموو کوژراوو بریندار بووە سەختەکانی ئەمەریکا لەم شەڕەدا زیاد لە (١٠) هەزار ئەمەریکی دەبن .
هێزەکانی ئەمەریکا بە شێوەیەکی زۆر گران لە شارەکاندا ڕێگەی پەیوەندی هێزەکانیان بۆ

دەپارێزرێت ، لە ئەنجامی ئەمەشدا نارەزایەتیەکی زۆر لە نێو هێزەکانی ئەمەریکادا هەیە لە سەر درێژە پێدانی مانەوەیان لە عێراق .
یەکێ لە فەرماندە باڵاکانی هێزی شەڕ ، ئاگاداری ئەوەی کردۆتەوە کە پەیوەندی خۆی و هێزەکەی و سەربازەکانیش لە نێوان خۆیاندا لە مەترسی پێکداданو هەڵوەشاندنەوەدایە ، لە هەمان کاتدا بەرەی نارەزایەتیەکانی خەڵك و خێزانی سەربازەکانیش لە ناوەوەی ئەمە ریکا لە زیاد بوونێکی بەرچاودایە .

پێکدادانی شەڕێک

بەڵام قەیرانی ئیمپریالیزم زیاتر لە قووڵبوونەوەدایە ، ئەمەش ئەوە ناگەیەنێت کە گەرانەوە بۆ دواوە ، جێگرێکی هۆشمەندانەیە ، لایەنی کەم لەگەڵ پرۆگرامی پارێزگارانی کۆشکی سپیدا نایەتەوە .
ئەوان مانگێك لەمەوپێش داواکاریەکیان بەرزکردەوە بۆ ئەوەی بڕی (٨٠) ملیارد دۆلار دابین بکەن بۆ مانەوەی (١٢٠) هەزار سەرباز لە هێزەکانیان تا ساڵی (٢٠٠٧) .
چلێسی داواکاریەکانیان هیچ کات نابێتە هۆی دروست بوونی شێوەیەك لە ئازادیو ئارامی ، بەڵام بەکارهێنانی کارتی خۆرهەڵاتی ناوەراست ، بۆ بەهێزکردنی کۆنترۆڵی سەرچاوە نەوتیەکانەو عێراقیش یەکەم هەنگاوە بۆ ئەم ئامانجە .
ئەو پلانانەی کە لە یەنیوەریدا ئاشکرا بوون ، دابین کردنی بڕێکی زۆرە لە پارە بۆ دروستکردنی سوپایەك ، ئەگەری هێرش کردن بۆ سەر ئێران ، ڕاماڵدنی پەردەیەك ، کە کێ دەیەوێت لەگەڵ ئەم ستراتیجیەتەی (بۆش) دا ڕێبکات و لەگەڵ ئەو پرۆژەیەی ئەواندا ((قەرنە تازەکەی ئەمەریکا)) دا بێتەوە ، ئەوا ئەوان ئەو گۆڕەپانی شەڕەی ئەمەریکامان لە کەمبۆدیا بیردەخەنەوە ، هەر چۆن زۆر بەڕۆشنی ساڵانێکی دوورو درێژ شەڕی ڤێتنام درێژەی کێشا ، ئەمەش ئاگاداریەکە بۆ هاتنی ترسێك کە دەسەڵاتێکی جیهانی لەم دەربەندەدا ئامادەیە .
ئەوەی لێرەدا گرنگە بوونی بزووتنەوەیەکی جیهانی دژی سیاسەتی (بۆش) ە ، دژی کێش کردنی جەنگێکی هەمیشەییە بۆ نێو شەقامەکانمان .
ئەمەش هەمان شتە بۆ هۆڵەندا ، بانگەوازی کۆتایی هاتنی مانەوەی هێزە سەربازیەکانی هۆڵەندا لە عێراق ئەوە ناگەیەنێت کە ڕێکەوتنە ژیرەکەی نێوان (باڵکنەندە)* و (بۆش) کۆتای هات ، ڕاستەوخۆ دوای ئەم بانگەوازە ، پەرلەمانی هۆڵەندا بانگەوازی پەیمانی ناردنی هێزی سەربازی زیاتری بۆ ئەفغانستان بڵاوکردەوە ، بۆ ئەوەی هێزەکانی هۆڵەندا جێی هێزەکانی ئەمەریکا بگرنەوەو ئەوان تەواو ئازاد کات بۆ کارکردن لە عێراق .
باشترین خۆئامادەکردنی ئێمە لەم کاتەدا سازدانی خۆپیشاندانێکە لە (٢٢ / ٢ / ٢٠٠٥) دژی سەردانێکی (بۆش) و (کۆندۆلیزا رایس)* بۆ برۆکسل ، لەگەڵ بەرزکردنەوەی داواکاریەکی جەماوەری لە سەرجەم ئەوروپادا لە هەمان شار لە (١٩ / ٣ / ٢٠٠٥) دا ، لەوێ دەبێت دەنگمان

زیاتر بڵند کەینو داوای کشانەوەی دەست بەجێی هەموو هێزەکان بکەین لە عێراق ، تەنها بەم شێوەیە عێراقیەکان دەتوانن دواتر دەست بە کاربن ، بۆ ئەوەی بڕیار لە سەر داهاتووی وولاتەکەیان بدەن .

==

+ (Bart Griffioen) نووسەری ئەم بابەتە .

+ (http://www.internationalesocialisten.org/) لەم ئەدرێسەوە دەتوانی زیاتر کەڵك لەسەر ئینتەرناسیۆنالی سۆسیالیست وەرگریت .

+ (Robert Fisk) ڕۆژنامەنووس .

+ (Balkenende) سەرۆك وەزیرانی ئێستای هۆڵەندا .

+ (Kondoleeza Rice) وەزیری دەرەوەی تازەی ئەمەریکا .

+ بە دڵنیاییەوە هەر وەك لە وەرگێڕانی پێشوشدا ئاماژەم بۆ کردوە ، مەبەست لە بەرە_ _نگار بوونەوە ، خەباتێکی ڕاستەقینەی خەڵکی عێراقە لە پێناو کۆلۆنیال نەکردنی عێراق لە لایەن داگیرکەرانەوەو ئازادیەکی ڕاستەقینەیە بۆ خەڵکی عێراق ، بێگوومان مەبەست لە هەندێ لایەنی کۆنەپەرستو شۆڤێنی نیە کە ئەمرۆ بە هۆی ئەو بارودۆخەی عێراقەوە هەندێ تێکەڵەی نارۆشن دروست بووە ، بە دڵنیاییەوە ئەوانە بەدەرن لەو خەباتەی ئەمان مەبەستیانە .